

Nappaatit tunillaassortut akiorlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut pequssutissaattut siunnersuummut nassuiaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit

1. Pequssutissatut siunnersuutip tunuliaqutaa

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsimmi nr. 257-imi, 27. maj 1950-imeersumi § 5a-mi nappaatinik pinaveersaartitsineq akiuinerlu siunertaralugit Kalaallit Nunaannut ministerip maleruaqqusaliornissaanut inatsisitigut tungavissaqarpoq. *Nappaatit tunillaassortut* akiorneqarnerinut tunngatillugu matumani nakorsamit pinngitsaaliisummik misissortittoqartarnissaa, napparsimmavimmut unitsitsisoqartarnissaa, angalaqqusaasoqartarunnaarnissaa kiisalu kommunimik taassumaluunniit ilaanik matusisoqartarnissaa pillugu malittarisassaliortoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsisip nr. 369-ip, 6. juni 1991-imeersup peqqinnissaqarfiup oqartussaaffigineqarnerata Kalaallit Nunaannut nuunneqarneranik aalajangersaasup inatsit 1950-imeersoq qulaani taaneqartoq atorunnaarsippaa, taamalu § 5a-mi nappaatinik tunillaassortunik (nappaalanersuarnik) akiuinerlut atatillugu pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnissamut oqartussanik periarfissaqalersitsisoq aamma atorunnaarsillugu. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsisip nr. 369-ip, 6. juni 1991-imeersup 1. januar 1992-imi atortuulersinneqarnerata kingorna Kalaallit Nunaanni nappaatinut tunillaassortunik nappaalanersuarnik akiuineq pillugu malittarisassaqaqarnikuunngilaq. Taamaattumik nunami maani nappaatinik tamanut ulorianartutut isigineqartunik (kuppernermik, tiiffusiararnermik, kissarneqaqqilerneramik, toqu qernertumik, pupinnermik, Margburgimik nappaateqarnermik, Lassamik kissarneqarnermik, Ebolamik nappaateqarnermik, diftereerneramik) nappaatinilluunniit tunillaassortunik allanik (nungunnermik, tiiffusernermik, paratiiffusernermik, salmonelarnermik, erlavinnik aseruuttoorluni naarlunneq - bacillær dysentereernermik, nukillaarnermik, qaratsap ameraasaani aseruuttoorneq - meningokok-meningitissernermik, aseruuttoorneq tuniluuttoq - meningokok-sepsisernermik, sakiallunernermik, tunillaassortunik sungarpallannermik) inatsisitigut tungavissanik akiuiniarnermi pisariaqartinneqartunik peqanngilaq.

Pequssutissatut siunnersuutip matuma amigaateqarnerup taassuma aqqiivigineqarnissaa siunertaraa.

2. Peqqussutissatut siunnersuutip imai pingaernerit

Nappaatit tunillaassortut tamanut ulorianaatillit nappaatillu allat tunillaassortut immikkoortisimaneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, allattorsimaffinnillu A-mut B-mullu peqqussummut ilanngunneqartumut allattorneqarnissaat siunnersuutigineqarluni. Allattorsimaffiit taakku Danmarkimi nappaatinut tunillaassortunik nappaalanersuarnik akiuineq pillugu inatsimmi allattorsimaffiit assigaat. Nappaatit nutaat ulorianartut takkussinnaanerisa piaartumik sunniuteqarluartumillu iliuuseqarnerit pisariaqalersissinnaammagu siunnersuut malillugu Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmik tusarniaaereenikkut allattorsimaffinnik taaneqartunik allannqortitsinissamik nutaanillu allattorsimaffiornissamik Naalakkersuisut piginnaatinniarneqarput. Aammattaaq taamatut aqqissuussineq taanna naleqquttuusutut paasinarseratarsinnaavoq, nakorsat ilisimatusarnerisa kingunerisaannik nappaatit ullumikkut tamanut ulorianaatilittut isigineqartut kingusinnerusukkut nappaatinut (ulorianannginnerusunut) tunillaassortunut allanut ilannguttariaqassappata.

Kapitali 2-mi malittarisassani tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsualiortoqarnissaa pineqarpoq. Peqqinnissaqarfimmi, uumasunut nakorsaqarfimmi, politiini ilanngaaserisunilu pisortatut oqartussat sinnissaat kiisalu Inatsisartunut ilaasortat ataatsimiititaliarsuarmi tassani ilaasortaassasut siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuummi kapitali 3-mi takuneqarsinnaavoq nappaatit tunillaassortut siammarnissaat pinngitsoortinniarlugu iliuusissat suut aallartinneqarsinnaanersut, iliuusissallu tunillaassornerup nunamut maanga eqqunneqarnissaanik pinngitsoortitsisussat kapitali 4-mi eqqartorneqarlutik.

3. Peqqussutissatut siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu aqutsinikkut kingunerisassai

Peqqussutissatut siunnersuut Politimesterimut, Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmi Nakorsamut, Nersutit nakorsaasa pisortaannut, Akileraartarnermi Pisortaqaqriup pisortaanut, kiisalu ilaasortanut pingasunut tulleriinneri malillugit Naalakkersuisunit KANUKOKA-millu toqqarneqartunut nutaanik suliassaqalersitsivoq, tassami taaneqartut taakku tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortaallissammata.

Aammattaaq pisortatut oqartussat susassaqtut tamarmik tunillaassortunik nappaalanersuarneqarneranut ataatsimiititaliarsuup suliaminik isumaginnilluni ingerlatsinerani ikiuunnissaminnut pisussaaffilerneqarput. Pisortatut oqartussat makku pineqarput: Ilanngaaserinermi akileraartarnermilu pisortatut oqartussat, politiit, umiarsualivinni pisortatut oqartussat, Kalaallit Nunaanni Mittarfeqarfiit, ilisimasortat uumasullu nakorsaat, Namminersornerullutik Oqartussanit atorfeqartinneqartut.

Tassani aamma ilaavoq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup nakorsanit ikiorserneqartarnissaa pillugu Naalakkersuisut

malittarisassanik aalajangersaasinnaanerat, tassa imaappoq nakorsat ataatsimiitiliarsuarmut ikiuunnissaat pillugu malittarisassanik.

Tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup suliassai pissutsit nalinginnaatillugit, tassalu inunnik tunillatsittoqarsimatinnagu, killeqartorujussuusussaapput. Taamaattoqarnissaa 1. januar 1992-imit - tassalu ukiuni qulingiluani - nappaalanersuaqarnera pillugu inatsiseqarsimannginnikkut, taamalu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaqarsimannginneratigut, uppersarneqarpoq.

Nappaatit taaneqartut ilaannik Kalaallit Nunaanni tunillaassortumik nappaalanersuaqalissagaluarpat ataatsimiititaliarsuup suliassai soorunalimi annertunerujussuaanngortussaapput.

Peqqussutissatut siunnersuut malillugu suliassat pisortatut oqartussanit qulaani taaneqartunit inuiaqatigiinni inissisimanertik taamatullu atorfeqarnertik il.il. pissutigalugit suliarissallugit pisussaaffigineqartut massakkut suliassaannut pissusissamisoortumik uiggiuttutut inissisimapput. Taamaattoqarnerata aningaasartuutaanerusussat tunngavilersorluakkamik eqqoriaruminaatsorujussuaanngortimmagit taakku tunngavilersuilluni eqqoriarneqarsimanngillat.

Inatsisartut peqqussutaatigut Naalakkersuisut makkununnga tunngasuni nalunaarusiornissaannut tunngavissinneqarput:

§ 2, imm. 2 naapertorlugu Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmik tusarniaareernikkut, allattorsimaffinni A-mi aamma B-mi nappaatinik tamanut ulorianartutut isigineqartunik naappaatinillu allanik tunillaassuuttunik taakkartuiffigineqartut Naalakkersuisut allanngortissinnaavaat. § 4, imm. 3 naapertorlugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup nakorsanik ikiorteqartinneqarnera pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 13, imm. 2 naapertorlugu umiarsuup naalagaasa timmisartullu naalagaasa paasissutissiinissamut pisussaaffii paasissutissallu imaat pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 18, imm. 1 naapertorlugu nappaatip peqqussummi matumani pineqartunut ilaatinneqartup eqqunneqarnissaa pinngitsoortinniarlugu nassiussanut, nassatanut allakkanullu tunngatillugu suut iliuuserineqarnissaat pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat. § 18, imm. 2 naapertorlugu teriarsuit kikkaasullu allat nappaammik nunamut maanga eqquassinissaat nunamilluunniit maannga annissinissaat pinngitsoortinniarlugu suut iliuuserineqarnissaat pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 22 naapertorlugu tunillaassortumik nappaalasoqalersillugu atuarfiit suliffeqarfiillu pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 23 naapertorlugu nappaammit tunillaassortumit pisup tunillaannartuanik eqqussineq, agguaaneq, tunniussineq, suliarinninneq, toqqortarinninneq annissinerlu pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 24 naapertorlugu timinik toqungasunik eqqussineq annissinerlu kiisalu taakku nunami maani suliarineqarnerat angallanneqarnerallu pillugit Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. § 25 naapertorlugu inuit kikkut inuilluunniit ataatsimoortukkaat kikkut tuberkuloseqarnerinik misissuisoqarnissaat

pillugu Naalackersuisut aalajangersaasinnaapput, kiisalu § 26 naapertorlugu nappaatinik tunillaassuuttunik akiuinermi nakorsat peqataanerat pillugu Naalackersuisut aalajangersagaliorsinnaapput.

Kiisalu § 15, imm. 1 naapertorlugu umiarsuit timmisartullu aalajangersimasunik ingerlaartarfeqarlutik akuttunngitsumik tikittartut kiisalu ilisimasortat angallataat, aalisariutit angallatillu mikinerusut pillugit Naalackersuisut immikkut maleruagassiorsinnaapput. § 15, imm. 2 naapertorlugu Naalackersuisut aalajangissavaat oqilisaassissutit suut sakkutuut umiarsuaannut sakkutuullu timmisartuinut atuutissanersut.

Peqqinnissamut Pisortaqarfimmi AC-fuldmęgtigimut 0,2-mut ukioq naallugu sulisumut aningaasartuutit tamarmiusut Pisortaqarfiup naatsorsorpaa.

Tunillaassortumik nappaalanersuaqalissagaluarpaa Nunatta karsia aningaasartuuteqarujussuarsinnaavoq. Taakku inunnik napparsimasunik mattussinermut, sumiiffimmik matusinermut, illoqarfinnik arlaqartunik amerlassuseqarsinnaasunik atatillugu aningaasartuutaasinnaapput. Mattussineq naammangippat sumiiffiup killilikkap iluani innuttaasunik akiuussusersuilluni kapuinissaq pisariaqalersinnaavoq kiisalu pinaveersaartitsinermut iliuutsinut allanut misissuinernut kiisalu taarsiissutaasussanut aningaasartuuteqassaaq.

Eqqaamaneqassarli aningaasartuutit Inatsisartut peqqussutaat manna naapertorlugu iliuuseqarnernut attuumassuteqartut inuit peqqissusaannut annertuumik ajoqutaasinnaasut pinaveersaartinniarlugit atorneqassammata. Aningaasartuutit tunillaassortumik nappaalanersuarmut akiuinermit attuumassutillit tunillaassortumik nappaalanersuarmut akiuiniangitsoornerup kingunerisaanik pisortanit oqartussaasunit aningaasartuutinit inuiqatigiillu aningaasaqarneratigut ajoqusernemit allanit ikinnerusussaassapput.

4. Pisortanut oqartussanut suliniaqatigiiffinnullu il.il. tusarniaaneq

Peqqussutissatut siunnersuut manna ukununnga tusarniaassutigineqarpoq: Naalackersuisut Allattoqarfiat, Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik, Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfik, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfik, Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfik, Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfik, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Pilersuinerimullu Pisortaqarfik, Akileraartarnermi Pisortaqarfik, Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik, Peqqinnissamut Ataatsimiititaliaq, Nappassimmaveqarfiit Peqqissaaviillu tamarmik, Kigutileriffiit tamarmik, KANUKOKA, Pituffimmi Nunaqqatigiit siunnersuisoqatigiivi, Peqqissaanermik Ilinniarfik, Kalaallit Nunaanni Nakorsat Peqatigiiffiat, Peqqissaqarfimmi Peqqissaasut Kattuffiat, PPK, Kalaallit Nunaanni Peqqissaasut Kattuffiat, PK, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat, Mittarfeqarfiit, Grunlandsfly, Arctic Umiaq Line A/S umiarsuaatileqatigiit allaffeqarfiat, Kalaallit Nunaanni Nalagaaffiup Sinnisua, Kalaallit Nunaanni Politimesteri, Justitsministeriaqarfik, Sundhedsministeriaqarfik, Sundhedsstyrelsen,

Indenrigsministeriaqarfik aamma Danmarks Lungeforening kiisalu Inatsisartut Peqqinnissamut Ataatsimiititaliaanut ilisimatitsissutitut

Kalaallit Nunaanni Politimesterip kissaatigaa. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsit kapitali 7, § 1, imm. 3 naapertorlugu eqqartuussummik pinngitsaaliilluni naammassisitsinermi, inatsisitigut inuttut isigisanut aamma inuinnarnut § 28-mi peqqusinernut atatillugu aningaasartuutunut attuumassuteqartut peqqussummi tunngavittut atorpeqartariaqartut. Taanna siunnersuummut suliaralugu ilanngunneqarpoq.

Taamatuttaaq Politimesterip kissaatigaa, § 29-mi akiliisitaasussanngortitaanermit sakkortunerusumik pineqaatissiisoqarnera eqqunneqartariaqartoq. Peqqinnissaqarnermut tunngasut Namminersornerullutik Oqartussanit oqartussaaffigalugit tiguneqarmata akiliisitaasussanngortitsinermit sakkortunerusumik pineqaatissiisoqarsinnaanerani inatsisiliorsinnaaneq tunngavissinneqanngilaq, taamaammat kissaatigineqartoq massakkuugallartoq naammassineqarsinnaanngilaq.

Aammattaaq Politimesteri naliliivoq, siunnersuutip nassataanik politiit suliaasaat annertusitinneqartut, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 1, § 17, imm. 2. Apeqquteqartoqarneragut tamanna pillugu Justitsministeriaqarfiup ilisimatitsissutigaa, peqqussutissatut siunnersuummi kapitali 4 malillugu politiit suliaasaattut peqqussutigineqartut, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 17, imm. 1-imi politiit massakut suliaasaattut taaneqartunut naapertuuttut.

Kalaallit Nunaanni Nalagaaffiup Sinnisua naliliivoq pitsaanerpaajussasoq tunillaassortumik nappaalanersuaqarnerani ataatsimiititaliami ilaasortassat, tulleriinneri malillugit Namminersornerullutik Oqartussanit aamma KANUKOKA-mit toqqarneqartussat Nuummi najugaqartariaqartut. Tamanna nassuiaatini taaneqarpoq.

Naalagaaffiup Sinnisaata erseqqissarpaa, peqqussutissatut siunnersuummi § 20 malillugu eqqartuussivitsigut misiliisoqarnissaanik ilitersuummi aamma kiffaanngissusiiasaarneq ilaatinneqartariaqartoq § 10-mi taaneqartut nappaatinut tunillaassortartunut tunngatillugu, akiorlugit suliniuteqarfialugit Naalakkersuisut aallartitsivigissinnaasaannut. Tamanna pillugu apeqquteqartoqarnerata kingunerani Justitsministeriaqarfiup ilisimatitsissutigaa, § 20-mi ersittoq, §§ 5, 6, 7 aamma 16 naapertorlugit peqqusinerit, kiffaanngissusiiaanermut il.il. assingusumik pissuseqartut pillugit eqqartuussivitigut misiliisoqarnissaanik ilitersuisoqartassasoq - kiffaanngissusiianeq il.il. Naalakkersuisut noqqaassuseqarneratigut taamaalillunilu aamma nappaatinut tunillaassortartunut allanut tunngatillugu pigaluarpalluunniit, imaluunniit nappaatit tamanut ulorianartut toqqaannartumik pissutaagaluarpataluunniit.

Aammattaaq Naalagaaffiup Sinnisaata siunnersuutigaa, Justitsministeriaqarfimmu erseqqissumik paasineqartariaqartoq, kapitali 3-mi aalajangersakkat pineqartut isumannaarneqarnissaanut pisariaqartinneqartumik tunngavissaqartoqarnerasoq.

Justitsministeriaqarfik tamanna tunuliaqutaralugu naliliivoq, Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik pillugu inatsisip nr. 369-ip, 6. juni 1991-imeersup nassatarisaanik peqqussutissatut siunnersuutip kapitali 3-mut tunngatillugu aalajangersakkanut tunngavissanik pisariaqartinneqartunik imaqartoq.

Justitsministeriaqarfiup naatsorsuutigaa §§ 5 aamma 6 naapertorlugit iliuitsit piaartumik atorunnaarsinneqassasut, soorlu taamatut § 7-mi aalajangersarneqartoq. Tamanna nassuiaatinut ilannguneqarpoq.

Tusarniaaffigineqartut arlaqartut kissaatigaat AIDS kiisalu Hepatitis B aamma C nappaatit allasimaffinnut ilaatinneqassasut. AIDS nappaataavoq kinguaasiuutitigit atoqatigiinnermi tunillaassuuttarpoq, inatsit alla atorlugu iluarsiiffigineqartoq. Peqqussummi pineqarput nappaatit, imeq aamma silaannaq aqutigalugit tunillaassortartut, taamaattumik Hepatitis B aamma C ilaatinneqanngillat.

Tusarniaaffigineqartut allat oqaaseqaatissaqanngillat.

Peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkamit erserpoq peqqussutissatut siunnersuut marlunnik siunertaqartoq: Nappaatit tunillaassortut siammarnissaat pinngitsoortinniassallugu, aamma nappaatit tunillaassortut taakku nunamut maanga eqqunneqarnissaat nunamilluunniit maannga nunanut allanut eqqunneqarnissaat pinngitsoortinniassallugu.

§ 2-mut

Nappaatit peqqussummi iliuuserineqartussatut aalajangersarneqartunik aallarnisaavigineqarsinnaasussat allattorsimaffinni A-mi B-milu peqqussummut ilaatinneqartumi ilanngunneqarput.

Peqqussutissatut siunnersuummi nappaatit tamanut ulorianartutut isigineqartut aamma nappaatit tunillaassortut allat immikkoortinneqarput. Nappaatit tamanut ulorianartutut isigineqartut tassaapput nappaatit tunillaassoqqajaasorujussuit, perulunnartumik ingerlagajuttartut, toqussutaakulasaqisullu. Tamatumunnga atatillugu nappaatit tunillaassortut arlallit eqqarsaatigineqarput, soorlu pest, assineq, plettyfus, kupperneq pupinnerlu, kisianni taakkununga Marburgimik nappaateqarneq, Lassamik kissarneqarneq Ebolamik nappaateqarnerlu ilanngunneqarsinnaapput, taakkulu tamarmik toqussutaagajuttorujussuupput, tak. allattuiffik A peqqussutissatut siunnersuummut ilanngussaaq1-miittoq.

Nappaatit tamanut ulorianartutut isigineqartut aamma nappaatit tunillaassortut allat avissaartisimanearnerat iliuuserisassatut atorneqarsinnaasunut kapitali 3-mi taaneqartunut pingaaruteqarpoq. Taamaallit iliuuserineqartut annertunerpaat (§§ 5-9) nappaatinut tamanut ulorianartutut isigineqartunut atorneqarsinnaasussaapput, tak. siunnersuummi § 10.

Siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup tusarniaareernikkut nappaatit tamanut ulorianartutut isigineqartut aamma nappaatit tunillaassortut allat allattorsimaffiisa pineqartut allannortissinnaanissaannut. Tamatuma kingorna Naalakkersuisut nappaat allattuiffimmi B-mi allaqqasoq allattuiffimmut A-mut nuussinnaavaat imaluunniit paarlattuanik, nappaat aallaqqaamut ilimagisamit ulorianarnerussagaluarpas imaluunniit ulorianannginnerussagaluarpas. Taamatuttaaq nappaatit nutaat allattuiffimmut Naalakkersuisunit ilassutigineqartarsinnaapput. Allannortitsineq allaffissornikkut aqutsinikkut nalunaarusiornikkut pisarnertut tamanut saqqummiinikkut pissaaq. Nalinginnaasumik nassuiaatini imm. 2 qulaaniittoq innersuussutigineqarpoq.

§ 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq nunamut tamarmut atortoq pilersinneqassasoq, tassanilu uku sinniisaat ilaasortaassasut: Politimesteri, Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmi nakorsaq, Nersutit nakorsaasa pisortaat, Akileraartarnermi Pisortaqarfimmi pisortaq kiisalu ilaasortat allat pingasut, taakkunannga marluk Naalakkersuisunit toqqagaassallutik ataaserlu KANUKOKA-mit toqqagaassalluni. Politimesteri ataatsimiititaliarsuup siulittaasorissavaa.

Peqqinnissamik suliassanik ilisimasallit sinniisaat tassaapput Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfimmit nakorsaq aamma Nersutit nakorsaasa pisortaat. Kapitali 3 tunngavigalugu iliuuserineqartut amerlanersaat pinngitsaaliinermik atuiffiusussaammata, politiillu suliassaannut attuumassuteqarmata, tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmi Politimesterip ilaasortaanissaa siulittaasuunissaalu pissusissamisoortutut isigineqarsimavoq.

Nappaatit tunillaassortut nunamut maannga eqqunneqarnissaannut akiuinermi kapitali 4 malillugu iliuuserineqartut pisortatut oqartussani eqqussuinermik nakkutilliinermik suliaqartuni, tassalu ilanngaaserinermi akileraartarnermilu oqartussani naleqqunnerpaamik inissinneqarsinnaammata siunnersuutigineqarpoq Akileraartarnermi Pisortaqarfimmi pisortaq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortaassasoq.

Naggataatigut siunnersuutigineqarpoq naalakkersuinermik ingerlataqartut ilaasortat pingasut sinneri aqutugalugit sinniisuutitaqassasut, taakkulu tulleriinneri malillugit Naalakkersuisunit (marluk) aamma KANUKOKA-mit (ataaseq) toqqarneqassasut. Ilaasortat pineqartut Naalakkersuisunit toqqarneqartut, Naalakkersuisunut

ilaasortaassanngillat. Pitsaanerpaajussaaq ilaasortat pineqartut taakku Nuummi najugaqarpata, tamannali piumasqaataanngilaq. Ilaasortanik taakkuninnga toqqaaneq piffissamut Inatsisartut qinigaaffiannut atuutissaaq. Inatsisartunut qinersinerup kingorna naalackersuisunngortut tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortat marluk toqqassavaat ilaasortaareersulluunniit marluk toqqaqqissallugit. Ilaasortap KANUKOKA-mit toqqarneqartussap piffissaq kommunalbestyrelsit qinigaaffiat malissavaa. Taamaaliornikkut naalackersuinikkut siuttuusut nalinginnaasut ataatsimiititaliarsuarmi tassani sinniisuutitaqassapput, tamannalu piffissani - ajornartoornikkut ilungersunartorsiorfiusuni - innuttaasut peqqinnissamik annertuumik ulorianartorsiorinneqarfignissaanni immikkut ittumik pingaaruteqassaaq.

§ 4-mut

§ 4, imm. 1 malillugu pisortatut oqartussat susassaartut tamarmik tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup suliaminik isumaginnilluni ingerlatsinerani peqqussut manna tunngavigalugu ikiunnissaminnut pisussaaffilerneqassapput. Tassani pineqartut tassaapput: Ilanngaaserinermi akileraartarnermilu pisortatut oqartussat, politiit, Kalaallit Nunaanni Umiarsualiveqarnermi pisortatut oqartussat, Mittarfeqarfii, ilisimasortat nersutillu nakorsaat, Namminersornerullutik Oqartussani atorfeqartut. Nersutit nakorsaasa sulinerat pingaartumik nappaatinut inuussutissat aqutugalugit siammaaneqartartunut atatillugu pingaaruteqassaaq.

Tamanut uloriaanaateqartunik nappaatinik eqqussinissaq aamma siammarnissaasa minnerpaatinneqarnissaat siunertaralugu sapinngisamik piaarnerpaamik iliuuseqartoqarnissaa qularnaarumallugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup imm. 2 malillugu oqartussatut pisinnaatitaaffimmi ilaat kapitali 3 aamma 4 tunngavigalugit ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortanut ataasiakkaanut imaluunniit nakorsanut ataatsimiititaliarsuarmut atatinneqartunut tunniussinnaavai. Tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup nammineq aalajangissavaa ilaasortat sorliit pisinnaatitaaffinnik sunik tunineqassanersut.

Naalackersuisut imm. 3 tunngavigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup nakorsanit ikiorneqarnera pillugu malittarisassanik, tassalu nakorsat ataatsimiititaliarsuarmut ikiuuttarnissaat pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

§ 5-imut

Aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taannalu malillugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup peqqusissutigisinnaallugu inuk nakorsamit misissortissasoq, nappaatip eqqortumik suussusersineqarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu.

Naatsorsuutigineqartariaqarpoq pinngitsaaliinikkut taamatut misissuineq pisuni ikittunnguaannarni pisarumaartoq. Ataatsimiititaliarsuup napparsimmavimmi misissugassanngortitsilluni unitsitsisoqarnissaa peqqussutigisinnaavaa. Inuit misissugassanngorlugit unitsinneqartut, tamanna illersorneqarsinnaalerniariartoq angerlatinneqassapput. Aammattaaq erseqqissarneqarpoq peqqussut malinneqanngippat politiit ikiortigineqarsinnaasut.

§ 6-imut

Imm. 1-imi aalajangersagaq malillugu tunillaassortumik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup pinngitsaaliinikkut immikkoortitsilluni allanut attaveerutsitsilluni mattussisoqarnissaa pisariaqarpalluunniit pinngitsaaliinikkut unitsitsisoqarnissaa peqqussutigisinnaavaa. Peqqinnissaqarfiup iluani ininik pisariaqartunik inuit pineqartut isumannaatsumik immikkoortisimaneqarfigisinnaasaannik peqarnissaa tunngaviuvoq. Pinngitsaaliilluni immikkoortitsilluni allanut attaveerutsitsilluni mattussineq imaluunniit pinngitsaaliinikkut uninngatitsineq atorunnaarsinneqassaaq, tamanna illersorneqarsinnaalerniariartorlu. Tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup peqqussuutaa malinneqanngippat, politiit ikiortigalugit napparsimmavimmut pinngitsaaliinikkut unitsitsisoqarsinnaavoq.

Imm. 3-kkut siunnersuutigineqarpoq inatsisitigut tunngavissaq ilanngunneqassasoq, Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup tusarniaaffigereerneratigut pinngitsaaliinikkut katsorsaanermik aallartitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut peqqusisinnaasut. Taamatut iliuuseqarnerup pisuni immikkorluinnaq ittuni taamaallaat atorneqartarnissaa tunngaviuvoq, tassalu imm. 1 tunngavigalugu immikkoortitsilluni allanut attaveqarnissamik mattussisoqarneratigut nappaatip tamanut ulorianartutut isigineqartup siammarnissaa pinngitsoortinneqarsinnaanngippat.

§ 7-imut

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup peqqussutigisinnaavaa nunap ilaa nappaammik tamanut ulorianartutut isigineqartumik nappaalaffiusoq matuneqassasoq, taamaalilluni avatangiisinut attaveqarneq pisariaqarnera naapertorlugu pinngitsoortillugu, taamatuttaarlu nunap ilaani tassani ataatsimiinnerit tamanit peqataaffigineqarsinnaasut ataatsimiititaliarsuup inerteqqutigisinnaallugit.

Erseqqissarneqarpoq iliuuserineqartussatut aalajangersakkami taaneqartut sapinngisamik piaarnerpaamik atorunnaarsinneqartassammata.

§ 8-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup inassuteqarneratigut, nunap ilaani erseqqinnerusumik killilerneqarsimasumi innuttaasut imaluunniit inuit erseqqinnerusumik kikkussusilikkat pinngitsaaliissummik nappaammut akiuussutissalersorneqarnissaannik kapuisoqarnissaannik Naalakkersuisut peqqusinissaminnut piginnaatinneqarput.

Aalajangersagaq taanna nappaatip tamanut ulorianartutut isigineqartup iliuutsitigut annikinnerusutigut siammarnissaa pinngitsoortinneqarsinnaanngippat atorneqassasoq eqqarsaatigineqarpoq. Aammattaaq aalajangersagaq taanna inuit nunamut maanga tikittut nappaammut akiuussutissalertinneqarnissaannik neqerooruteqarnissami atorneqassasoq eqqarsaatigineqarpoq, tamanna piumasaaqatigineqartariaqartut nalilerneqarpat, tak. peqqussutissatut siunnersuummi § 17, tamatumalu kingorna §§ 6-12 inunnut nunamut maanga tikittunut atorneqarluni.

§ 9-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu ataatsimiititaliarsuup, toqusoqarnera nappaammik tunillaassortunik nappaalanersuaqarnera pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartumik pissuseqartoq pissutsit ilimanarsisippassuk, toqusumik pilattaannikkut misissuisoqarnissaa peqqussutigisinnaavaa. Assingusumilluunniit inuup toqungasup timaanik taassumaluunnit ilaanik misissuisoqarnissaa.

Tunillaassortunik nappaalanersuaqarnera pillugu inatsimmi tamanna pillugu immikkut ittumik aalajangersagaqarnera ilaatinneqarpoq toqungasut timaanik pilaattaalluni misissuisarneq pillugu inatsimmi ileqqusumik suleriaatsit aalajangersarneqartut pisariaqanngitsumik kinguarsaatigiumanagit. Peqqusisoqartassaaq Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup isumaqatigiinniarfigereerneratigut.

§ 10-mut

Siunnersuutigineqarpoq Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup inassuteqarneratigut Naalakkersuisut aalajangiinissaminnut piginnaatinneqassasut, nappaatit tamanut ulorianartutut isigineqartut akiorlugit iliuutsit nappaatinut tunillaassortunut allanut aamma atorneqassasut, taakku peruluutigineqarlutik atorneqarpata imaluunniit tunillaassortorujussuuppata, imaluunniit peqqinnissakkut eqqiluisaarnikkut pissutsit atuuttut tunillaassornerup siaruarnissaannut immikkut ulorianaateqarpata.

Aalajangersakkap taassuma tunuliaqutaraa, Naalakkersuisut erngertumik pissutsinut ulorianartorsiortitsilersunut iliuuseqarsinnaasariaqarnerat, siunnersuummi inatsisitigut tunngavissaq § 2, imm. 2-mi aalajangersagaq, allaffissornikkut

aqutsinikkut allassimaffiit A-p aamma B-p allanngortinneqarnissaat utaqpeqqaangikkaluarlugu.

Nappaatinut tunillaassortunut allanut iliuutsinik Naalakkersuisut aallartitsippata, § 20-mi malinneqartussatut allassimasut assinginik tigummineqartut pisinnaatitaaffeqarput tigummineqarnerup inatsinik unioqqutitsiviunngitsumik pinerata eqqartuussivitsigut misilinneqarnissaanut

§ 11-mut

Imm. 1 malillugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup uumasuaqqanik tappiorannattunik assigisaannilluunniit misissuisoqarnissaa suliniutigisinnaavaat, tamanna nappaatip qanoq ittuussusiata qularnaatsumik paasineqarnissaanut pisariaqarpat.

Imm. 2-mi erseqqissarneqarpoq aalajangersakkami suliffeqarfiit inuussutissaleriffiusut tamarmik pineqartunut ilaatinneqarmata.

Imm. 3-mi malittarisassami pisortat angallassisutaannik atuinissamut inerteqquteqarneq pineqarpoq.

§ 12-imut

Imm. 1-imi malittarisassami inunnik, pigisanik aalaakkaanngitsunik illuutinillu tunillannartuiaaneq pineqarpoq. Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik piginnaatinneqarpoq inunnik tunillatsisimasunik tunillaassornermilluunniit angallassisunik imaluunniit inunnik inunnut siuliani taaneqartunut attaveqarsimasunik tunillannartuiaanerup aallartinneqartarnera pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaminut.

Imm. 2 malillugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik isumaqatigiinniuteqarfigereerlugu iliuusissat annikinnerusut, kisiannili tunillaassornerup siammarnissaa pinngitsoortinniarlugu naleqquttut aallartissinnaavai, soorlu assersuutigalugu nappaatip pilersimanera pillugu tamanut nalunaaruteqarnikkut, kiisalu ilaatigut nappaammik tunillaassortumik tunillatsinnaveersaarnissaq anguniarlugu, ilaatigullu tunillatsereersimagaanni qanoq iliuusissat pillugit maleruaqqusaliornikkut. Aammattaaq pigissat aalaakkaanngitsut suujunnaarsinneqarnissaat pisariaqalersinnaavoq.

§ 13-imut

Umiarsuup timmisartulluunniit nunamut maanga tikinneratigut nappaatit tunillaassortut eqqunneqarnissaat ulorianaateqarnersoq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmit naliliiffigineqarsinnaanera siunertaralugu peqqissuseq pillugu paasissutissiisoqartassaaq, tamannalu pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaminnut piginnaatinneqarput.

§ 14-imut

Tassani aalajangersarneqarpoq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq killilersugaanngitsumik katerisimaartarnissamut akuersissuteqarsimassasoq, umiarsuup timmisartulluunniit tikittup nunamut attaveqalinnginnerani, kiisalu ilanngaaserinermi akileraartarnermilu pisortatut oqartussat, imaluunniit inuit Akileraartarnermi Pisorta qarfimmit pisinnaatitaasut, taamatut akuersissummik ilumut nalunaaruteqartoqarsimanera nakkutigissagaat. Akuersissut attaveqaatit nutaaliaasut, soorlu radio, oqarasuaat angallattagaq, telefax assigisaalluunniit atorlugit nalunaarutigineqarsinnaavoq. Nakkutilliinerup pisortatut oqartussamit allamit ingerlanneqarnissaanik Naalakkersuisut aalajangiisinnaanerat periarfissatut ammaatinneqarpoq.

§ 15-imut

Aalajangersakkap taassuma Naalakkersuisut periarfissaqalersippai assigiinngitsut pisariaqartut pissutigalugit umiarsuit timmisartullu aalajangersimasumik ingerlaarlutik akuttunngitsumik tikittartut, sakkutuut umiarsuaannut sakkutuullu timmisartui pillugit sakkukinnerusunik malittarisassiornissaannut.

§ 16-imut

Siunnersuummi tassani erseqqissarneqarpoq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuup peqqussutigisinnaagaa kinaluunniit nunamut maanga tikittoq nakorsamit misissortissasoq. Siunnersuut malillugu inuup pineqartup unitsinneqarluni pinngitsaaliinikkut misissugarineqarnissaanut periarfissaq ammaanneqarpoq, taamatuttaarlu tamanna pisariaqarpat politiit taamaaliornissamut ikiortigineqarsinnaallutik.

§ 17-imut

Aamma siunnersuutigineqarpoq inuk nunamut maanga tikissimalereerpat pineqartoq peqqussutissatut siunnersuummi malittarisassat §§ 6-12-mut malillugit iliuuseqarfigineqassasoq.

§ 18-imut

§ 18, imm. 1-imi aalajangersakkap nassiussat, nassatat allakkallu iliuuseqarfigineqarnissaannut malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaasinnaanerannut periarfissaq ammarpaa.

Aammattaaq imm. 2 malillugu Naalackersuisut piginnaatinneqarput iliuutsit, teriarsuit kikkaasulluunniit allat nappaammik peqqussumi pineqartunut ilaatinneqartumik nunamut maanga eqqussinissaannik maanngalu annissinissaannilluunniit pinngitsoortitsisussat pillugit malittarisassaliornissaannut. Naalackersuisut malittarisassaliaanni aalajangersaasoqarsinnaavoq ilanngaaserinermi akileraartarnermilu pisortatut oqartussat suliassat pisariaqartut erseqqinnerusumik taaneqartut suliarinissaannut teriarsuarnik nungusaasartutut akuerisanik atuisinnaasut.

§ 19-imut

Aalajangersakkami tassani umiarsuit, timmisartut qamutillu assakkaasullit iliuuseqarfigineqarsimanerinit nappaateqartoqarnera pissutigalugu immikkoortitsineqarnissaanik uppernarsaatinik tunniussisarneq pineqarpoq.

§ 20-mut

Aalajangersagaq taanna inatsisitigut isumannaallisaavigineqarnissamik tunngaveqarpoq. Aalajangersakkap siunertaraa inuit peqqussut malillugu iliuuserineqartunit kiffaanngissusiiaanertut ittunit eqqorneqartut iliuutsinik taakkuninnga eqqartuussivitsigut misiliisitsinissaminnut periarfissinneqarnissaannik qulakkeerinnineq. Allaffissornikkut aqutsinikkut kiffaanngissusiiaaneq pillugu inatsimmi tunngaviusumi § 71-mi naapertorlugu eqqartuussivitsigut taamatut misiliisitsineq aalajangersagaasukkut qulakkeerneqarpoq.

§ 21-mut

Aalajangersagaq taanna malillugu kinaluunniit ilisarisimasami akornanni inummik tunillatsissimasamik ilisimasaqartoq nalunaaruteqarnissaminut pisussaaffeqarpoq. Inuup ilisimasarisaanut ilaatinneqartut tassaapput inoqutigiinni ilaasortat, angalasut,

najugaqartitat aamma nerisaqartillugit najugaqartitat, taamatuttaarlu ilisimarisimasanut ilaatinneqarlutik suliffimmi suleqatit sulisorisallu tamarmik.

Inuup nammineq nappaammik tamanut ulorianartutut isigineqartumik tunillatsissimasorisup tamanna pillugu politiinut nakorsamulluunniit saaffiginninnissaa maleruagassiuutissallugu naleqquttutut isigineqarsimanngilaq. Nalinginnaasumik tunngavigisariaqarpoq inuk taamaattoq nakorsaminut saaffiginnereersimassasoq, taamaalillunilu nalunaaruteqarneq taamaaliornikkut pereersimassalluni.

§ 22-mut

Naalackersuisut piginnaatinneqarput nappaatinut tunillaassortunut atatillugu pissutsit atuarfinni suliffeqarfinnilu atuuttut pillugit malittarisassanik aalajangersaanissaminut. Malittarisassani taamaattuni nappaatit peqqussummi pineqartunut ilaatinneqartunit allaanerusut, atuarfinni suliffeqarfinnilu tunillaassornissaannut annertuumik ulorianaateqartut aamma ilanngunneqarnissaannut inatsisitigut tunngavissaqarpoq.

§ 23-mut

Naalackersuisut piginnaatinneqarput Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfiup inassuteqarneratigut nappaatip tunillannartuanik nappaammit tunillaassortumeersumik peqqussummi pineqartunut ilaatinneqartumeersumik imaqartumik eqqussineq, niueruteqarneq, tunniussineq, suliarinnineq, toqqortarinnineq annissinerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaanissaminut.

§ 24-mut

Naalackersuisut piginnaatinneqarput - peqqussutip siunertaata anguniarneqarnissaanut tamanna pisariaqarpat - timinik toqungasunik eqqussineq annissinerlu kiisalu taakku nunami maani passunneqarneri angallanneqarnerilu pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaminut.

§ 25-mut

Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik piginnaatinneqarpoq inuit kikkut inuilluunniit ataatsimoortukkuutaat kikkut tuberkuloseqarnerinik misissorneqarnissaannut malittarisassanik aalajangersaanissaminut.

§ 26-mut

Nappaatinik tunillaassortunik akiuinermi peqqinnissaqarfimmi nakorsat peqataanissaat tunngavigineqarpoq, taamattumillu Peqqinissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik inatsisitigut tunngavissaqartinneqarpoq nakorsat taakku peqataanerat pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaminut.

§ 27-mut

Erseqqissarneqarpoq pinaaveersaartitsinerut nassataanik iliuitsinut taamaallaat taarsiissuteqartoqarsinnaasoq, iliuitsit taakku peqqussummi kapitali 3 tunngavigalugu nappaatit tunillaassortut nunami maani siammarnissaat pinngitsoortinniarlugu aallartinneqarpata, tamatumali paarlattuanik iliuitsit kapitali 4 tunngavigalugu aallartinneqarsimasut nassataanik taarsiissuteqartoqarsinnaangilaq.

Siunnersuut malillugu pinaveersaartitsiniarluni iliuseq sunaluunniit peqqussummi kapitali 3 tunngavigalugu aallartinneqartoq taarsiivigineqarnermik kinguneqarsinnaavoq, taamaattorli una kisimi tunngavigineqarluni iliuitsip pineqartup kingunerisaanik annaasat uppersaasernerqarsinnaasasut. Taarsiissutit amerlassusissaat ajoqusertoq isumaqatigiinniuteqarfigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmit aalajangersarneqartassaaq, taarsiissuteqartussaataanerlu imaluunniit taarsiissutaasussat amerlassusissaat isumaqatigiissutigineqarsinnaangippat ataatsimiititaliarsuaq pisussaaffeqarpoq apeqqut taanna eqqartuussivimmut ingerlateqqissallugu.

§ 28-mut

Siunnersuut malillugu peqqussut tunngavigalugu iliuserineqartunut atatillugu aningaasartuutit Nunatta karsiata akilissavai, pissutsit ataasiakkaat aalajangersakkami taaneqartut eqqarsaatigissanngikkaanni, tassani inuit ataasiakkaat namminneq imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqartut namminneq aningaasartuutit akilertussaallugit. Inuit imaluunniit inatsisitigut inuttut isigineqartut aningaasartuutit akiisussaataaneranni, aningaasartuutit taakku akilerneqarnissaat pigisat nalillit qularnaveeqqusiullugit akiliisitsiniarneq pingitsaaliinikkut naammassisinniarneqarsinnaatitaavoq.

§§-nut 29-mut 30-mullu

Peqqussummi aalajangersakkanik taaneqartunik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutit akiliisitaasussanngortitsinermik aalajangerneqarput.

§ 31-mut

Peqqussutip matuma ulloq 1. januar 2002-mi atortuulersinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq umiarsuit Kalaallit Nunaannut tikinneranni peqqissutsimik nakkutilliineq il.il. pillugu nalunaarut nr. 207, 26. april 1973-imeersoq atorunnaarsinneqarnissami imaluunniit malittarisassanit peqqussut manna tunggavigalugu aalajangersarneqartunit taarserneqarnissami tungaanut atuutissasoq.